

ÜKS UNUNENUD VESIPAPP

Mart Mäger (Vesipapp). Taevasalla. Valitud luuletused. Koostanud Toomas Haug. Tartu: Ilmamaa, 2010. 118 lk.

Mart Mägra valikkogu „Taevasalla” on intrigeeriv raamat. Seda lugedes on raske vältida mõtlemist ajast ja kirjanduse toimimisest. Autori surma ja valikkogu ilmumist lahutab 18 aastat. Ajavahe luuletuste kirjutamise ja nende lugemise vahel täna on veelgi suurem. Seetõttu peab arvustaja endalt paratamatult küsima, kuidas sääras raamatut üldse hinnata. Milline peaks olema kriitiku roll selle tutvustamisel? Kas postuumselt ilmunud valikkogu saab olla midagi enam kui ajastupõhine dokument? Seda eriti meie tänase kirjandusmõtte taustal, mis nii armastab kümnendeid ega pöördub tagasi juba läbitu juurde. Mart Mägra luulel on teisi tunnuseid, miks see ei sobitu hästi tänapäeva kirjanduskaanonisse. See on looduslähedane, tuntavalt rahvuslik, läbinisti elujaatav ja vist mitte millelegi vastanduv luule. Samuti polnud kirjutamine Mart Mägra jaoks põhitegevus, vaid ehk pigem hobi folkloristi ja kirjandusteadlase ameti kõrval – umbes nagu jahilkäimine. Ka ei avaldanud Mäger oma eluajal palju, kõigest kaks luulekogu: „Aastaringist” (1975) ja „Kuningamaa” (1986), lisaks õhukese

jutukogu „Animalia” (1978).¹ Need tunnused kokku on ilmselt kindlaim retsept antoloogiatest ja kirjandusloost kõrvalejäämiseks.² Mart Mägra loomingu pole siiani märkimisväärselt arvestatud³, ka „Eesti kirjanduslugu”⁴ tunneb teda kirjandusteadlase, mitte kirjanikuna.

Intriig on siin olemas, sest... Mart Mägralt sõnu laenates: „Sa õnnelik. //

¹ V. Vesipapp, Aastaringist. Tallinn: Eesti Raamat, 1975; Vesipapp, Kuningamaa. Tallinn: Eesti Raamat, 1986; Vesipapp, Animalia. Tallinn: Eesti Raamat, 1978.

² Näiteks Kajar Pruul peatub 1986. aasta Loomingu luuleülevaates põgusalt Mart Mägra kogul „Kuningamaa”, pidades vajalikuks tutvustust alustada lausega: „Vesipapp luuletab kirjandusteadlase- ja pedagoogitöö kõrvalt” (K. Pruul, Punktiire ja profiile eesti luulest. – Looming 1987, nr 4, lk 542). Sama toob esile Jaan Kross kümme aastat varem, väites, et Vesipapi teaduslikud huvid on liiga valdavad selleks, et ta olulisekstõus eesti luule arenguperspektiivis oleks tõenäoline (J. Kross, Luulest kahe kongressi vahel. – Looming 1976, nr 5, lk 855). Näib, nagu oleks autori kirjutamisväline põhitegevus iseenesest retseptiooni suunav tegur.

³ Erandiks on näiteks: A. Lõhmus, Valgusest ja helist saar. – Looming 1975, nr 6, lk 1041–1045.

⁴ E. Annus, L. Epner, A. Järv, S. Olesk, E. Süvalep, M. Velsker, Eesti kirjanduslugu. Tallinn: Koolibri, 2001, lk 464, 564–565.

Lehekülgede arv ei loe. / Loeb lugeja” (lk 89). Lugeja vaatenurgast aga on „Taevasalla” väga hea raamat. Üks paremaid, mida ma viimastel aastatel olen käes hoidnud. „Taevasalla” näitab veenvalt inspiratsiooni ja kirjanduse seost, üht võimalust, kust ja kuidas luule saab tekkida. Mart Mägra luule peamiseks ajendiks näib olevat vaimustus elu rikkuse üle. „...jääst jäässe linnukoguduse / tuhathäälitsusi, lendutõusude ja laskumiste / kahinaid, lagled, koovitaja oreliuiled ja koskla / orikarõhkimine, tuttpüti nuuskavad kraaksatused, / tülli tilinaid, sõtka viletiivad ning tiirukeha / västralöök vette, lume eel luikede kõnelusi lahes, / ning mõne endaks oldud hetke / sina oled kuulaja” (lk 28–29). Sama äratundmist elu üleküllusest väljendab Mägra luules korduv muinasjutu teema, arusaam, et elu on muinasjutust uskumatum. Ka valikkogu nimiluuletus toetab seda sõnumit: „Tee valla / taevasalla: / oh Jumal küll, / kui jumalik on / ilm!” (lk 83). Raamatu koostaja Toomas Haug selgitab seda esmapilgul raskestimõistetavat sõnamängu järgmiselt: „„Taevasalla” on soomekeelne *taivasalla*, s.t. lahtise taeva all, väljas, tavaline sõna, mis eestikeelsena saab aga poeetilise varjundi” (lk 108). Elamine taeva all ja ilmale avali – see võikski olla Mart Mägra luule keskne sõnum.

Soome keele ja murdekeele olulisust Mart Mägra jaoks aimub raamatus lisaks peakirjale mitmel pool mujal, nagu ka tema kompetentsi rahvapärismuse ja rahvabioloogia vallas. Mäger oli üks „Eesti–soome sõnaraamatu” koostajaid ning mitmete soome kirjanike eestindaja, tema kandidaaditöö leidis väljundi populaarses raamatus „Linnud rahva keeles ja meeles” (1969). Teadmistest ornitoloogia vallas ja huvist luule lühivormide vastu sündis hulk linnuteemalisi haikusid, millest paljud on hõlmatud ka käesolevasse valikkogusse. Hiljem ajendas haiku-

huvi autorit koostama kogumikku „Kõik siin maailmas. Valimik eesti haikusid” (1980), mis kahtlemata on tähelepanuväärne ja paljuloetud teos eesti luules. Lisaks tuleb märkida ta tööd tunnustatud kirjandusteadlasena. Mart Mägra akadeemilise tegevuse tundmine annab küllap lisaselgitusi tema luule iseärasuste mõistmiseks, aga ei põhjenda seda. Luuletuste vahetuses ja elujaatavuses aimub pigem kummaline kaksikelu, milles mees, kes töötas folkloristi ja kirjandusuurijana, elas tegelikult metsale ja kõneles oma salaarmastusest luule kaudu.

„Taevasalla” järelsõnas rõhutab koostaja Villem Ridala mõju Mart Mägra luulele (lk 105).⁵ See tähelepanek põhineb kindlasti Mägra loomingu heal tundmisel. Valikkogu lugedes ei jäänud mulle aga kõlama niivõrd seos Ridalaga, kes tundub romantilisem ja oma vormikasutuses väljapeetum, vaid võimalik seos Ernst Enno luulega. Seda mitte ainult ilmselt juhuslikku laadi viite tõttu, kus Mart Mäger annab ühele oma luuletusele pealkirjaks „Rändaja öhtulaul” (lk 17). Ka mitte seetõttu, et Enno kõndis Läänemaa koolinõunikuna küllap üsna samadel Hiiumaa radadel kus Mart Mäger ligi pool sajandit hiljem. Pigem avaldub see seos nii Enno kui ka Mägra loomingut iseloomustavas meeletus, ülepulbitsevas eluvaimustuses, mida nad püüavad väljendada keele nappide vahendite abil.⁶

⁵ Lisaks Villem Ridala mõjule (vt ka K. M u r u, Mäger ja Vesipapp. – Looming 1985, nr 2, lk 283–284; K. P r u u l, Punktire ja profiile eesti luulest. – Looming 1987, nr 4, lk 542) on Mart Mägra luules nähtud Gustav Suitsu loomingu mõjutusi [H. R u n n e l, Mart Mägrast mälestamisi (25. II 1935 – 21. III 1993) – Looming 1993, nr 5, lk 716–718].

⁶ Siin ei saa põhimõtteliselt nõustuda Sirje Kiini hinnanguga, mille kohaselt iseloomustab Vesipapi varast loomingut vähene elamuslikkus ja filosoofiline küpsus. Kiin toob olulise tegurina esile autori vanuse (40) debüüdi ilmumise ajal, tõlgendades teda kui

Kusjuures lugejal on tunne, et suurem osa sellest vaimustusest jääb paratamatult autori hinge, tema ja ta maailma vahele, ning luulesse ulatub sellest pelk jälg.

Eriti tajutav on see ülevoolavus Mägra valikkogu esimeses pooles, algsest raamatus „Aastaringist” ilmunud tekstides. Luule vormis avaldub see keele rikkalikkusena, muutlikkusena, tekst sillerdab tihti samavõrd kui rannikumeri, mida ta väljendab: „Selge meri üleni killkab ja / läheb kildudeks / üleni päikesetaevale Kullikarelt / Ramseni ja Lembelaiust Latikalaiule ja / silmapiirini linnutäpiliselt killkavad keed / linnulapiline lagletus merel sajanokaline” (lk 23). Siinkohal võib küsida, kuidas on üldse võimalik loodust luules väljendada. Kui mitte maalida sõnades kirjeldavaid pilte, vaid tõesti püüda edasi anda kogu seda huilutavat mitmekesisust, mis avaneb, kui linnast ära minna ja oma sisekõnelt välja murda? Mägra tekstides on aimdus, mis on mindki tihti saatnud, et loodusest ei saa rääkida sõnadega kirjeldades, vaid kasutades keelt mingil muul viisil, kuidagi poolviltu ja riivamisi. Püüust väljendada looduse terviklikkust ja protsessuaalsust kõneleb ilmselt ka eri tajude, nähtuste läbipõimimine tekstis, vastandite mäng – nt „vere lõhn kala võdin peos ihu soojus põse vastu” (lk 42), „tuhas on oied ja õu on puhas” (lk 14) –, mis võimaldab keskkonda hõlmata märksa suuremas mõõtmes kui mis tahes kirjeldus.

Taotlusest väljendada loodust keele kõigi vahenditega tuleneb ilmselt ka Mägra luulekeele idiosünkraatilisus, paigutine raskesti ligipääsetavus. See pole enam keel tavatähenduses, vaid mingi sootuks keerukam poeetiline register. Silmatorkav on häälikusümboolika roll ja teksti komponeerimine

oma luulepõlvkonnast mahajäänut (S. K i i n, Kuidas võeti vastu neljateistkümmet luuledebüüti? – Sirp ja Vasar 2. IV 1976).

kõlapildist lähtuvalt: „...kesk virvendust värelust rōkatust hanede / kaagatusi kaugeid laglekäginaid persus krooksatab / kõlistab tillutaja õhukeha tinisema läbi viirede / kriiskamise päeva veeredes soku rōogatused...” (lk 7). Mart Mägra luule on kindlasti pigem kõlaline, auditiivsele tajule keskenduv kui visuaalne, nägemismeelest lähtuv. Äärmuslikemal juhtudel näib Mäger isegi hülgevast inimloomuse ning toetuvat loomalikule olemisele: „Pingutan kuulmist kaasaminevalt, / kuulen kõrvade kasvamist, / nina koonutab ilma, / ilm pöörab imeliseks – // metsapoolsest on ja isepidi: / vōbisevais sõõrmeis / sitikate lennuvärinad...” (lk 47).⁷

Samuti teeb teksti raskesti ligipääsetavaks, vähemalt loodusest võõrdunud lugejale, looduse kujutamise täpsus. Eri lindude olemuse väljendamine on Mart Mägra luules sedavõrd liigitäpne, et autoril võiks kahtlustada ka loodusteaduslikku haridust. Näiteks hahalaulu kõlasid, rütme, kordusi ja hajumisi kujutavad read on silmapaistvalt loodusärksad: „haudeaegade eeli laotavad hääli / kooris laulu lausub aotav laotus / ao-aod kahkvel ohkvel kaovad kauguses / veepõhjad puhkevad laotused laulavad // ao ao ao ao ao ao / ao ao ao ao ao” (lk 41–42). Just säärasena üks hahaparv hommikuudus kostabki. Samuti võib luule mõistmist raskendada teksti põimitus loodusnähtustega ja korduvad viited keskkonnas olevale. Nii eeldab rannaroostiku häälte ja helide kujutamine ja võrdlus orelimänguga („üks tuul / tuleb nagu südameohe ja /

⁷ Kontrast Mart Mägra luule vahetuse ja kirjandusteoreetiliste strukturalistlike tekstide paiguti raskepärase väljenduse vahel on tuntav (vt M. M ä g e r, Luule ja lugeja. Artikleid, arvustusi, esseid. Tallinn: Eesti Raamat, 1979). Jääb vaid imestada, mil viisil õnnestus autoril end jagada kahe nii erineva kirjutamismodaalsuse vahel või – mis ehk veelgi keerulisem – kuidas, teades väga hästi luule teooriat ja tehnikat, kirjutada ikkagi nii vahetult ja looduserksalt.

ebelevate roolehtede teravad lindid / libisevad üle põse käib / võpatas su õlgadest läbi / oo ootamatusepuudutus / koju pääseda / hetk tuuletallamishäälset kahinat orelis...”, lk 28) lugejalt roostikukogemust, teadmist, mil viisil kümned tuhanded kōrred tuule käes mōngivad, mis tunne on olla roolaama keskel, mis su ũmber kahiseb ja laine-tab. Tunnetus, mida see konkreetne luuletus eeldab, on ilmselt lihtsamini kōttesaadav saartelt vōi rannikult pōrit lugejatele ja raskemini dekodeeritav lōunaeestlastele.

Eestimaa on oma vāiksusest hoolimata looduslikult vāga mitmekesine paik. Kui kirjanik taotleb oma loodustunnetuses enamat kui abstraktsete loodusnāhtuste kujutamist, siis ilmselt tuleks ka tema loomingu tōlgendamisel arvesse vōtta paikkondlikku looduskogemust. Pilliroo, randastrite, nastikute, viidikate ja kōmnete teiste rannikul elavate taime- ja loomaliikidega ongi Mart Māgra kirjutatu āratuntavalt Eesti saarte luule, inspireeritud taevaavarusest, meretuultest ja lindude luulutamisest. Kōllap peegeldab ka luuletuste rũtmide muutlikkus, nende tundlikkus ja peenejoonelisus osati rannikumere tujukust ja mitmepalgelisust. Luuletustes esinevaid Saaremaa ja Hiiumaa toponũime on pōhjalikumalt analũusinud valikkogu järelsōnas Toomas Haug (lk 108–112). Mart Māger veetis mitmed suved Saaremaal Laimjala vallas vāikesele laiule pũstitatud suvemajas, ning paljud paiganimed luuletustes pärinevad just sellest Saaremaa kagunurgast. Tema teise luulekogu „Kuningamaa” pealkiri vāljendavatki poeetiliselt suvekoduks olnud laidu, Ussiveed.⁸ Eesti looduslikule ja kirjan-

duslikule mitmekesisusele mōeldes on niivōrd intensiivset saarte eripāra vāljendav loodusluule tēhelepanu vāāriv.

Āratuntavaks allhoovuseks on Mart Māgra luules rahvusluse, kultuuriloo ja rahvapārasuse teema, mis seob teda osaga 1970. ja 1980. aastate luulepōlvkonnast. Valikkogu esimeses osas „Aastaringist” on eraldi tsũkkel pealkirjaga „Koldelaulud”, mille tekstid tegelevad kultuurimālu teemaga. „Kuningamaa” tekstides muutub rahvapārasus intensiivsemaks ja pōimub loodustajudega enam ũhte. Mōlemad, nii sōna („Ilmasammast pũsib, sōna seob”, lk 71) kui ka keskkond („meri pũsib / ikka sama”, lk 81) kestavad ũle pōlvkondade ning rahvapārased lausumised („Kuu, kuu, sina vanaks, / mina nooreks!”, lk 58) seovad neid mōlemat. Kuid nii nagu loodustaju ei jāā ka Mart Māgra rahvapārasus mingil juhul deklaratiivseks. ũhelt poolt teab Māger uurijana rahvakultuurist piisavalt palju, et vāljendada seda ka luules detailrikkalt. Teisalt tundub tema seos kultuuripārimusega isiklik, lābitunnetatud ning mōnel juhul vōtab autor isegi kultuurimālu kandja, lausuja rolli: „Sōna-sōnalt olen kalmukũlaline, / Tagamōisa mees tagalahtedel. / Sōnasepad astuvad alla, / ũle vāinade, elurajade / sōnad, kōlad, kōnelejad. // Tuulikud tuulest āra, / tuuled varjudes. // Perest peresse sōna-sōnalt / valgest valgemas valguses / selle maa keeles / sōnutud sũdame taha / see maa” (lk 39–40). Vormiliselt kasutab Māger neis luuletustes tihti loodusluulega sarnaseid vōtteid: kordusi, vastandusi, nāhtuste lābipōimumist, libisevat taju, mis vōimaldab tal luua hāid tervim

---

malusega ulatuda linnutiibade kaudu kaugete ũle suletud riigipiiride ja saada kaugelt Ghanast linnu jalarōngastega salasōnumeid (V e s i p a p p, Animalia. Tallinn: Eesti Raamat, 1978, lk 71–85). Kuninga (ka krahvi) mōiste on olnud Eestis laiemalt kasutusel vāikesaarte ainuasukate ja vabameeste tēhistamiseks. Nii nāiteks kutsuti Vaika linnukaitseala rajajat majakavaht Artur Toomi Vilsandi linnukuningaks.

⁸ Kuninga kujund on keskne Mart Māgra jutus „Kuningaseis”. Kuningas seostub muinasjutulooikaga, kus juhuslikke, ette sattuvaid vahendeid appi vōttes vōidetakse kuningriike, seostub vabadusega tulla ja minna, laidudega, mille tuhandepealisi linnuparvi saab kujutleda alamateks, vōi-

kutunnetusi. Sellised vahendid on hästi esil raamatu pikimas luuletuses, „sauepõllulised” (lk 67–70), mis on suurepärase ja väljapeetud elu kestvuse ülistus.

Valikkogu teise poolde, „Kuningamaa” tekstidesse ja eriti varem eraldi raamatuna avaldamata luuletuste tsükklisse „Viimased luuletused” sigineb nukramaid toone, üksinduse ja üksinda loodusega vastakuti olemise tunnet. Needki tunded lähtuvad vahetust looduskogemusest, lihtsalt mees looduses näib olevat muutunud ja märkab nüüd süngemat: „must lind ujub kaheks kuu / kildudeks koguni / savised killud / partspillide rämedad / rändpardihääled // Toonela lind / kuu sees öö peal / vees” (lk 61). Luiged on Mägra luuletuste sagedasemad külalised linnuriigist, kuid ma ei tahaks neid tõsta sümboli staatusesse. Rannikukogemusega inimene teab, et luiged ongi Eesti saartele väga iseloomulikud ning oma kõverate kaelte ja kluigatustega ka ühed poeetilisemad linnud. Mägra luiged ilmuvad eri seostes ja meeleoludes, nad pole tekstis „käskjalad ja kuulutajad”⁹ rohkem, kui nad on seda Saaremaa lahesoppides ujudes ja lennates. Osati rõhutub luuletuste nukrus ilmselt ka lugemise ajalise distantsi tõttu: tekstid, milles autor arvab perega veedetud ilusa hetke oma elu keskpäevaks (lk 25), või kus kägu kukatab autorile ainult ühe korra (lk 78), paistavad autori varajase lahkumise tõttu enam ettekuulutuslikud, kui nad luuletuste kirjutamise ja avaldamise ajal ehk olid.

Ajaline distants ja retseptsiooni teema seondub ka koostaja Toomas Haugi rolliga selles raamatus. Järelsõnast saab lugeda, et valikkogu koostamisel on lähtutud Mart Mägra näpunäidetest ja et koostaja roll valikkogu ülesehituses on olnud üsna tagasihoidlik. Samas lõpetab raamatu koostaja mahukas

järelsõna „Mart Märga maastikud. Ussivee” (lk 101–113), mis annab kogule kontekstuaalse raami. Ühtpidi on see hea, sest kust lugeja ikka saaks infot autori elulooliste seikade ja huvide kohta. Teisalt aimub järelsõnast paratamatult Toomas Haugi isiklikku suhet Mart Mägraga, õpilase siirast lugupidamist oma õpetaja vastu. Haugi roll Mart Mägra pärandi lugejani toomisel väärrib respekti, aga jõuline ja isiklikust mälust väljakasvav järelsõna ka suunab lugejat. Biograafilisena ja pisut nostalgilisena annab see raamatule tervikuna teatud minevikulise, tagasivaatava perspektiivi. Jõuan siin tagasi arvustuse alguses esitatud küsimuseni: kas sellist valikkogu saab lugeda vaid ajaloolise dokumendina või siiski ka mõnel muul viisil?

Tajusin luulekogu lugedes korduvalt oma tähelepanekute hälbimist Toomas Haugi etteantud toetuspunktidest. Perspektiivide erinevuse ja ajalise distantsi tõttu on see ilmselt ka paratamatu. Juhusliku kokkusattumusena märkib aasta 1975, mil ilmus „Aastaringist” ning mil Toomas Haug ja Mart Mäger esmakordselt kohtusid,¹⁰ mu sünniaastat. Seetõttu pole ma ka kahjuks tundnud Mart Mäkra kui inimest, mis tähendab, et ma loen tema luulet ilma mälestusteta autorist. Aga just selle ajalise distantsi tõttu, nostalgilise perspektiivi puudumise tõttu olen ma ehk positsioonis, et väita: Mart Mägra luule väärrib enam kui vaid ajaloolist perspektiivi, sel on püsiväärtus, see kuulub eesti keeles loodusest kirjutatud luule paremiku ja kõneleb eri põlvkondadest lugejatele. Mart Mägra kirjutatu olulisim väärtus on liigi- ja keskkonnatäpsus, see on paikkonnapärase ehe luule, mis mitte ainult ei kirjelda, vaid väljendab looduses toimuvat. Säärasena on Mart Mägra kirjutatu lugeja suhtes nõudlik, sest eeldab

⁹ M. M ä g e r, Linnud rahva keeles ja meeles. 2. tr. Tallinn: Koolibri, 1994, lk 284.

¹⁰ T. H a u g, Mäger, Vesipapp ja paradisi pimedus. – Looming 2004, nr 2, lk 280.

temalt autoriga sarnanevat dialoogivõimet keskkonnaga.¹¹

Samal ajal ei saa mööda küsimusest, miks pole seda autorit varem märgatud, miks pole Mart Mägra looming omas ajas ega hiljem saanud väärilise tähelepanu osaliseks. Mart Mägra luule sisuline tase koos retseptsiooni vähesusega mõjub kriitilise kommentaarina eesti kirjanduskriitikale. Võib küsida, kas ei keskendu kirjanduskriitika liiga palju kaanonile, kas ei mõtle ta liiga palju progresseeruvates kümnendites,

¹¹ Mu arvamus langeb üldjoontes kokku Aivo Lõhmuse seisukohaga, kes kirjutab Mart Mägra debüütkogust: „„Aastaringist”-raamatu näol on meil tegemist väga erilaadse ja omanäolise debüüdiga ja seda just autori loodusetunnetuse poolest. [...] Peaaegu terve kõnealune luulekogu on tõestuseks, et alles on mitte ainult linnu-, vaid ka muud hääled, alles on värvid ja lõhnad, ja palju muud. Väheks kipub jääma hoopis kõrvu, mis kuuleksid, silmi, mis näeksid, sõõrmeid, mis lõhnu naudiksid” (A. L õ h m u s, Valgusest ja helist saar. – Looming 1975, nr 6, lk 1044).

nii et mõni hea, kuid antud hetke peavoolu mitte mahtuv autor jääbki jäädavalt tähelepanuta. Ehk vajaksime kirjanduses rohkem vaadet, mis oleks ökoloogiline või ka sisuliselt postmodernistlik, mis tunnustaks enam kirjanduse mitmekesisust ja eri kirjanduslooliste perspektiivide paralleelsust. Mis paneks küll tähele põlvkonnvahetusi kirjanduses, kuid väärtustaks ka neid läbivaid püsivaid suundumusi, nagu näiteks ikka ja jälle esile kerkiv looduslähedus. On ju eri tekstitüüpide ja vaadete samaaegne esinemine, nendevaheline pinge ja dialoog kultuuri ja kirjanduse elujõu mõõt. Säärane mitmes mõttes ökoloogilisem kirjanduskäsitlus pakuks parema lähtekoha ka selliste oma aega mittemahtuvate teoste retseptsiooniks, nagu seda on Mart Mägra „Taevasalla”.

TIMO MARAN